

EL GRADUAT SUPERIOR EN ARQUEOLOGIA DE LA UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI

Josep Maria ESCOLÀ

El mes de novembre de 1995 la Universitat Rovira i Virgili va aprovar la creació del títol de Graduat Superior en Arqueologia com a títol propi de segon cycle. Aquest nou ensenyament es posà en marxa el curs 1996-97 emmarcat en les activitats del nou Institut Universitari d'Arqueologia i Estudis del Món Antic. D'aquesta forma, es culminava un llarg procés que responia a l'aspiració de la URV de consolidar i potenciar l'ensenyament d'Arqueologia, àrea que ja havia desenvolupat importants projectes de recerca en els últims anys i havia contribuït a la creació d'un Servei Arqueològic, responsable d'un programa d'intervencions arqueològiques urbanes.

Per a un estudiós de l'Arqueologia Clàssica, Tarragona és un centre de primera magnitud atesa la monumentalitat de les seves restes i la constant aparició de nous vestigis. El registre arqueològic, però, no es limita al món romà, ja que dins del mateix terme municipal hi ha importants jaciments del Quaternari, amb abundant fauna del Plistocè, i, evidentment, són també fonamentals les restes conservades de la ciutat medieval i moderna. A més, els

projectes arqueològics a Tarragona no es concentren únicament a la ciutat sinó que s'estenen a les terres de l'entorn, a altres ciutats i jaciments veïns, així com també, d'acord amb les activitats científiques dels seus professors, a àmbits més llunyans com són els projectes d'Hominització Europea (excavacions d'Atapuerca) i d'Urbanisme Antic (excavacions d'Ostia).

El Graduat Superior en Arqueologia, un ensenyament de segon cycle, ha estat pensat com un mitjà indispensable per a la formació pràctica dels futurs professionals de l'arqueologia, que els prepari per a resoldre tots els problemes que aquesta planteja avui. S'ha tingut també especial cura a oferir una preparació intel·lectual i humanística que permeti interpretar adequadament les restes materials en el marc d'una àmplia perspectiva històrica i, a la vegada, proporcionar bons coneixements sobre les noves tecnologies aplicades a l'arqueologia.

El graduat es basa en dues línies de formació singularitzades: Arqueologia del Quaternari i Arqueologia Clàssica, amb dos camps de recerca perfectament

individualitzats, tot oferint l'itinerari més adequat a les necessitats de cadascun. Està orientat per a llicenciats que vulguin una especialització àmplia i concreta en llur opció de recerca arqueològica.

Cadascun dels dos itineraris ha definit quines matèries bàsiques s'han d'haver cursat prèviament per accedir al graduat: Prehistòria Universal i Introducció a l'Arqueologia, en el cas d'Arqueologia del Quaternari; Història Antiga Universal, Introducció a l'Arqueologia, Història Antiga d'Espanya, Història de Grècia i Història de Roma, en el cas d'Arqueologia Clàssica.

Les matèries per a una formació completa en el camp de l'arqueologia s'han organitzat en obligatòries i optatives amb els corresponents crèdits teòrics i pràctics. S'ha posat especial èmfasi en el disseny de crèdits pràctics que permetin la formació especialitzada de laboratori a qui estigui interessat en un aprenentatge molt concret, a més de rebre la formació teòrica actualitzada. L'actualitat de l'ensenyament és una de les qüestions essencials en la concepció d'aquest graduat. Les assignatures i matèries inclouen les visions i metodologies més actuals. Es contempla també l'organització de cursos monogràfics, que s'activaran a fi d'oferir la visió d'especialistes en la recerca arqueològica tant en l'àmbit tècnic i metodològic com en l'interpretatiu.

Després de tres cursos de funcionament d'aquest graduat a l'empara de l'Institut d'Arqueologia i

Estudis del Món Antic, la Junta de Govern de la URV decidí adscriure'l a la Facultat de Lletres, i fou el curs 1999-2000 el primer en acollir aquesta nova organització. D'altra banda, es reorganitzà també l'Institut Universitari d'Arqueologia i Estudis del Món Antic, centrant les seves activitats exclusivament en l'àmbit de l'Arqueologia Clàssica, mentre que el grup d'Autoecologia Humana del Quaternari era adscrit a l'Institut d'Estudis Avançats. No han acabat aquí les remodelacions sinó que, actualment, l'Institut d'Arqueologia i Estudis del Món Antic subsisteix a l'espera de la seva substitució per l'Institut Català d'Arqueologia Clàssica, recentment creat.

Pla d'estudis

Assignatures obligatòries per a les dues especialitats

- Arqueologia i Museologia (6 crèdits)
- Règim Jurídic del Patrimoni Cultural (4,5 cr.)
- Sistemes de Documentació Gràfica: Dibuix i Topografia Arqueològiques (6 cr.)
- Informàtica y Estadística Aplicades a l'Arqueologia (6 cr.)
- Epistemologia i Teoria del Coneixement en Arqueologia (6 cr.)

Assignatures obligatòries pròpies de l'especialitat d'Arqueologia del Quaternari

- Mètodes d'Excavació i Registre en Arqueologia del Quaternari (7,5 cr.)

III SEMINARI ARQUEOLOGIA I ENSENYAMENT

- Evolució Humana (6 cr.)
- Zooarqueologia i Tafonomia (6 cr.)
- Tecnologia Lítica (6 cr.)
- Prehistòria d'Euràsia (6 cr.)
- Prehistòria d'Àfrica (6 cr.)
- Paleontologia i Geoarqueologia del Quaternari (6 cr.)
- Prehistòria de la Península Ibèrica (6 cr.)
- Paleocologia Humana (6 cr.)

Assignatures obligatòries pròpies de l'especialitat d'Arqueologia Clàssica

- Mètodes d'Excavació i Registre en Arqueologia Clàssica (7,5 cr.)
- Ceramologia (6 cr.)
- Art i Societat en el Món Clàssic (6 cr.)
- Arqueologia de Grècia (6 cr.)
- Arqueologia de Roma (6 cr.)
- Fonts Escrites i Iconogràfiques per a la Història de Grècia i de Roma (6 cr.)
- Arqueologia del Territori (6 cr.)
- Iniciació a la Llengua Grega Instrumental (6 cr.)
- Llengua Llatina Aplicada a la Història Antiga (6 cr.)

Assignatures optatives

- Microscòpia i Anàlisi Química de Materials (9 cr.)
- Conservació i Teoria de la Restauració (6 cr.)

- Restitució Paleoambiental (6 cr.)
- Arqueologia de la Ment i del Comportament Simbòlic (6 cr.)
- Sedimentologia Arqueològica (6 cr.)
- Prehistòria d'Amèrica i Oceania (6 cr.)
- Etnoarqueologia (6 cr.)
- Arqueologia Experimental (6 cr.)
- Protohistòria de la Mediterrània (6 cr.)
- Protohistòria de la Península Ibèrica (6 cr.)
- Arquitectura Grega i Romana (6 cr.)
- Arqueologia i Urbanisme de les Ciutats Antigues (6 cr.)
- Institucions Jurídiques Romanes (6 cr.)
- Epigrafia (6 cr.)
- Evolució del Teixit Urbà entre l'Antiguitat i l'Edat Mitjana (6 cr.)
- Construccions Públiques i Privades de la Hispània Romana (6 cr.)
- Art de l'Alta Edat Mitjana (6 cr.)
- Complementos de Formació de les Matèries Implicades en l'Ensenyament (12 cr.)

Distribució dels crèdits

Assignatures obligatòries	84 crèdits
Matèries optatives	51 crèdits
Crèdits de lliure configuració	15 crèdits
TOTAL	150 crèdits